

ชื่อไทย : มะเขือเทศ

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Tomato

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lycopersicon esculentum* Mill.

แหล่งผลิต

- ทนงดา
- นครพริก
- สระบุรี
- เชียงใหม่
- เพชรบุรี
- ร้อยเอ็ด
- ลำปาง
- ราชบุรี
- ยโสธร

การส่งออก

มะเขือเทศสด

ปี	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2548	2,936	17.94
2549	2,243	16.24
2550	752	11.32

มะเขือเทศทั้งผล/ชิ้น

ปี	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2548	2,936	17.94
2549	2,243	16.24
2550	752	11.32

มะเขือเทศอื่นๆ

ปี	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2548	94	2.70
2549	37	1.45
2550	565	15.03

การนำเข้า

มะเขือเทศสด

ปี	ปริมาณ (ล้านบาท)	มูลค่า (เมตริกตัน)
2548	44	2.31
2549	86	4.75
2550	135	6.39

มะเขือเทศปรุงแต่ง

ปี	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2548	5,543	128.27
2549	6,252	143.51
2550	8,678	208.36

มะเขือเทศบริโภคสด

ปี	2548	2549	2550	2551
พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)	4,484	2,996	21,445	2,496
ผลผลิตรวม(ตัน)	5,591	6,350	13,925	5,756
ผลผลิตเฉลี่ย(กก./ไร่)	1,247	2,119	649	2,306

มะเขือเทศโรงงาน

ปี	2548	2549	2550	2551
พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)	156	3,432	3,219	979
ผลผลิตรวม(ตัน)	349	10,198	17,014	3,803
ผลผลิตเฉลี่ย(กก./ไร่)	2,237	2,971	5,285	3,884

ราคาที่เกี่ยวข้องกรขายได้ (บาท/ก.ก.)

รายการ	ปี 48	ปี 49	ปี 50
มะเขือเทศบริโภคสด			
1.ขนาดใหญ่	12.85	13.27	13.69
2.ขนาดกลาง	9.67	8.97	8.28
3.ขนาดเล็ก	9.44	10.07	10.70
4.ขนาดกะ			
มะเขือเทศส่งโรงงาน(กะ)	2.33	2.10	1.81
มะเขือเทศสด	13.97	13.79	13.62

- ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ปัญหาและอุปสรรค

1. โรค เพราะมะเขือเทศประสบปัญหาโรคเหี่ยวเหี่ยวโรคนิโม่ และโรคผลเน่า ที่เป็นโรคที่สำคัญต่อปริมาณผลผลิตโดยตรง

2. เมล็ดพันธุ์ เพราะปัจจุบันราคามะล็ดพันธุ์สูงมากส่งผลให้ต้นทุนการผลิตมะเขือเทศสูงไปด้วย

3. แรงงาน เนื่องจากค่าแรงค่อนข้างสูง และเกษตรกรไม่มีเงินทุนมากพอที่จะจ้างแรงงานเพิ่ม

4. ตลาด สำหรับมะเขือเทศบริโภคสดในปัจจุบันตลาดจำหน่ายยังมีน้อย ขาดการกระจายผลผลิตสู่ตลาดอื่นๆ และมะเขือเทศโรงงาน ประสบปัญหาการขายแบบผูกขาดกับโรงงานที่เซ็นสัญญา จึงได้ราคาค่อนข้างต่ำ

5. ราคา มะเขือเทศค่อนข้างมีราคาตกต่ำ เพราะผลผลิตออกมาปริมาณมากจนล้นตลาด แต่โคเวตาที่จะจำหน่ายมีจำนวนจำกัด ทำให้ราคาค่อนข้างผันเนื่องจากถ้าปีใดผลผลิตมีมากราคาก็จะตกต่ำ และปีใดมีผลผลิตน้อยราคาก็จะสูง

6. ระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพราะการปลูกมะเขือเทศในปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้มีแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับมะเขือเทศ

7. การรวมตัวของกลุ่มผู้ปลูกมะเขือเทศ เพราะไม่มีการรวมกลุ่มผู้ปลูกมะเขือเทศ เพื่อการต่อรองราคากับบริษัท ทำให้ราคามะเขือเทศตกต่ำ

8. การอบรมเพิ่มเติมความรู้ เพราะเกษตรกรยังขาดความรู้ ด้านการเกษตรกรรม รวมทั้งการแปรรูปมะเขือเทศ

ชื่อไทย : มะเขือเทศ

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Tomato

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lycopersicon esculentum* Mill.

แนวทางการพัฒนา

1. ศึกษาแนวทางการทำวิจัย ถึงปัญหาเกี่ยวกับโรค การปรับปรุงพันธุ์ของมะเขือเทศเพื่อให้ต้านทานโรคและแมลง
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการผลิต การตลาด ปัจจัยพื้นฐาน วัตถุดิบต่างๆ เพื่อให้สินค้ามีประสิทธิภาพ ในการส่งออก
3. ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนา เพื่อปรับปรุงพื้นที่ปลูกมะเขือเทศ แหล่งน้ำ และระบบการเกษตรกรรมทั่วไป
4. ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาในเรื่องของระบบการจัดการคุณภาพ GAP ตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมสำหรับมะเขือเทศ เพื่อให้ได้รับ การตรวจสอบมาตรฐานที่ได้คุณภาพ
5. ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ปลูกมะเขือเทศให้มีการรวมตัว อย่างเข้มแข็งทั้งด้านการผลิตและการตลาด เพื่อกระจายสินค้าสู่ตลาด
6. ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการบรรจุหีบห่อผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
7. ควรมีงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ
8. มีการพัฒนา และฝึกอบรมเพิ่มให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
9. มีการร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการส่งออกมะเขือเทศต่อไป

แนวโน้มสถานการณ์การผลิต

มะเขือเทศนับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย เป็นพืชที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์มากมายหลายชนิด สามารถใช้ในการบริโภคสด ประุงอาหาร และเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเกษตร การผลิตมะเขือเทศของไทยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ มะเขือเทศที่ใช้ในการบริโภคสด (fresh market tomato) และมะเขือเทศที่ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการเกษตร (processing tomato)

ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมะเขือเทศบริโภคสดทั้งสิ้น ในปี 2549/50 มีพื้นที่เพาะปลูก 4,750 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด 2,996 ไร่ ผลผลิตรวม 6,350.25 ตัน ในปี 2550/51 มีพื้นที่เพาะปลูก 24,006 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด 21,445 ไร่ ผลผลิตรวม 13,925 ตัน และในปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูก 2,746 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด 2,496 ไร่ ผลผลิตรวม 5,756.32 ตัน สำหรับ มะเขือเทศโรงงาน ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น ในปี 2550/51 มีพื้นที่เพาะปลูก 3,667 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด 3,219 ไร่ ผลผลิตรวม 17,014.14 ตัน ในปี 2551/52 มีพื้นที่เพาะปลูก 1,458 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด 979 ไร่ ผลผลิตรวม 3,803 ตัน

จากสถิติมะเขือเทศบริโภคสด จังหวัดที่มีการผลิตมากที่สุด คือ จังหวัดเพชรบุรี 5,428 ตัน และจังหวัดเชียงใหม่ 3,611 ตัน และมะเขือเทศอุตสาหกรรมจังหวัดที่มีการผลิตมากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย 23,085 ตัน และจังหวัดสกลนคร 14,145 ตัน

แนวโน้มการผลิตมะเขือเทศเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกๆปี ทั้งนี้เพราะผลิตภัณฑ์แปรรูปมะเขือเทศของประเทศไทย เป็นที่ต้องการของตลาดโลกเพิ่มมากขึ้น จากสถิติตัวเลขการส่งออกพบว่า มะเขือเทศเข้มข้นเป็นที่ต้องการของตลาดมากที่สุด รองลงมา คือ น้ำมะเขือเทศ ซอสมะเขือเทศ และมะเขือเทศลวกตามลำดับ